Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St, Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку: (212) 227-4125
УНСоюз: (201) 451-2200
з Ню Йорку: (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 48. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го БЕРЕЗНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 15, 1983 No. 48. VOL. XC.

„УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА СИЛЬНА В ЗСА І В УКРАЇНІ"

Стемфорд, Конн. — Під таким заголовком в католицькому тижневику „Лонґ Айленд Кетолік" з датою 3-го березня ц.р. поміщено інтерв'ю з Владикою Василем Лостеном, єпископом Стемфордської дієцезії з приводу його повороту після закінчення Синоду Української Католицької Церкви в Римі.

Владика Лостен висловив переконання, що чим сильніше Українська Католицька Церква переслідувана в СССР, тим вона там і кріпшає. Він інформував про те, що „Церква в катакомбах" має своїх священиків, монахинь, вона постійно діє, виконуючи всі свої обов'язки: Богослуження, хрищення, вінчання. На його думку советська влада знає про існування Церкви в підпіллі, але вона не є в силі її зовсім знищити, як не є в силі знищити віри в Бога. Українська Православна Церква в Україні є сьогодні в такому самому положенні, як і католицька, і так само вона заборонена.

Владика Лостен вичерпно поінформував в інтерв'ю про недавній Синод Української Католицької Церкви в Римі та його завдання, як теж про попередні, а у зв'язку з ними про відношення Папи Івана Павла II до УКЦеркви та про долю Блаженнішого Патріярха Йосифа, його арешт, заслання і звільнення.

Владика Лостен також подав числові дані про стан УКЦеркви та її вірних у ЗСА та його дієцезії. Він підкреслював особливу пов'язаність УКЦеркви з народом, які творять немов одну цілість. Це показується навіть у третьому поколінні українці живучих в ЗСА. Все ж Владика Лостен пояснював також близькість обрядів Української Католицької Церкви та Української Православної Церкви та їх історичне підложжя і висловив надію про ще ближчу співпрацю цих двох Церков.

Ціле інтерв'ю пера Ліз О'Коннор написане дуже прихильно для УКЦеркви та з повною поінформованістю про її змагання.

Появилися мемуари учасника Крутів Л. Лукасевича

Ню Йорк, - С.Бавнд Брук — Минулого року, тут, завдяки ініціятиві та матеріяльній допомозі Блаженнішого Владики Мстислава, Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА, та його родини — з Українського Православого Видавництва св.Софії появилася друком 342-сторінкова книжка мемуарів у твердій обкладинці — авторства учасника бою під Крутами і вже померлого при кінці 70-их років Левка Лукасевича п.з. „Роздуми на схилку життя". Автор присвятив цю книжку — „світлій пам'яті товаришів по зброї", що загинули в бою під Крутами 21.1.1918 р".

„Роздуми на схилку життя" розподіляються на частину першу, дії в якій проходять в Україні — аж до третьої її програної, де автор, як учасник цих подій, подає перекрій із культурного, економічного та політичного життя українського Києва на початку XX сторіччя, в що і включаються і початки новітньої української державности, бій під Крутами, перше повстання большевиків у Києві і т.д. Частина друга в цій книзі — це еміграція після втрати самостійности, та період часу від 1918 року аж по сьогоднішні часи: питання України в оточенні різних внутрішніх і світових подій. Третя частина — це Додаток, розповідь „дещо з історії Києва", покажчик імен та зміст.

У слові від Видавництва сказано, що ця книжка видана „для доповнення скарбниці української літератури, вбогої, на жаль, на твори мемуаристичного жанру", як теж, що це видання — „це низький поклін перед могилою Левка Лукасевича, одного з дуже нечисленних учасників бою під Крутами, що залишився в живих, який ціле своє життя віддав на службу українській нації". У своєму слові Видавництво теж підкреслює цінність цієї книжки, пишучи, що „на думку авторитетних людей, що читали ці спогади, вони: 'джерельні,ерудитні, до них звертатимуться історики та ті, що брали участь у списуваних подіях' ". Видавництво рівнож висловлює подяку проф. Іванові Коровицькому та проф. Тарасові Гунчакові — „за їхню усердну працю над цією книжкою".

Ціна книжки з пересилкою 22 доляри. Її можна замовляти у: Metropolitan's Chancery, P.O. Box 445, South Bound Brook, N.J. 08880.

ЗБОРИ ФКК „САМОПОМІЧ" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н.Й. — Загальні річні збори членів Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" відбудуться тут в неділю, 20-го березня ц.р., о год. 2:30 по полудні у великій залі Академії св. Юра, при 215 Схід 6-та вулиця. Дирекція ФКК інформує, що управненими до голосу є тільки члени; доказом членства є ощадностева книжечка, яку треба принести зі собою. У випадку спільного конта, тільки перша особа є управнена до голосу. Ніхто з фізичних членів не має права голосувати через повновласника. Це право прислуговує тільки організаціям на підставі писемного уповноваження.

У Клівленді померла мґр Дарія Хиляк

Клівленд, Огайо. — У п'ятницю, 11-го березня 1983 року, тут померла несподівано на 70-му році життя бл.п. магістер фармації Дарія з Кузівих Хиляк, дружина покійного д-ра Миколи Хиляка. Панахида була відправлена в понеділок, 14-го березня о год. 8:15 вечора в похоронному заведенні Колодія-Лазути в Пармі, Огайо, а похорон у вівторок, 15-го березня до церкви св. Йосафата. Потім тіло Покійної буде перевезене і поховане на українському православному цвинтарі св.Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж., де в середу, 16-го березня о год. 11-ій рано над могилою буде відправлений похоронний обряд.

Покійна залишила в жалобі доньку Лідію Базарко з чоловіком Володимиром і двома синами Андрієм і Юрієм, братів Тугана з дружиною Єлею і Ананія з дружиною Тересою і донькою Іреною та сестру Ірену.

ПРОФ. В. ТАРНОПОЛЬСЬКИЙ — „ДОПОВІДАЧ РОКУ"

Оттава, Онт. (ОУПС). — Асоціяція алюмнів Оттавського університету обрала українця проф. В. Тарнопольського, директора Дослідчого центру людських прав „Доповідачем 1983 року". Як постійний канадський делегат у 18-членній Комісії людських прав при Об'єднаних Націях, проф. Тарнопольський виголосить свою доповідь в Оттавському університеті на тему „Міжнародний захист людських прав і досвід ОН" у середу, 16-го березня о год. 8:15 вечора.

Навіть не-українці турбуються односторонністю засобів інформації

Мідлтавн, Н.Й. — Щоденник „Таймс Гералд Рекорд", який обслуговує повіт Орандж, як теж Олстер, помістив у рубриці „Листів до радактора", у понеділок, 28-го лютого, вимовного листа Вінсента Ферро з Милтону, Н.Й., під заголовком „Скиньмо маску з геноциду, веденого комуністами".

У цьому Листі автор, американець, мабуть італійського походження, пише: „В останніх роках нас просто заливає потоп із засобів масової інформації про голокост. Існує навіть пропозиція заініціювати курс про голокост по наших школах. В обличчі ж того, що на роки 1982-1983 припадає річниця масового вбивства Сталіном і його кровожерними большевицькими зграями семи мільйонів українців, починаєш дивуватися, чому „медія" була і є до глухоти німа про цей монументальний акт ґеноциду?" — Далі цей автор листа так само запитує про дивовижну відсутність зацікавлення в американських засобах масової інформації трьома мільйонами винищених камбоджійців брутальним комуністичним режимом, як і 65-ти мільйонів китайців, усунених поголовно з життя Мао Тсе-тунґом.

„Чому, — запитує з притиском В. Ферро, — нема документальних фільмів, документальних п'єс, різних експозе, меморіялів ані закликів включити ці глибокотрагічні події в шкільні програми? Чи це тому, що тільки одна група людей гідно заслуговує на те, щоб її страждання були доведені до уваги світу? Чи може тому, — продовжує він далі, — що винуватці цих інших звірств проти людей є червоні комуністи, і наші ліберально настроєні потентати із засобів масової інформації не мають найменшого бажання викривати злочинні дії їхніх лівацьких спільників, ані виводити їх на світло денне?"

Кінчає свій лист В. Ферро закликом до американців, щоб вони вимагали від усіх радіо і телевізійних мереж покінчити з цією „колодкою на уста", цензурою, яку вони на себе наложили. Він вимагає розкривати правду про комуністичного левіятана, показати"дійсну природу цієї потвори — найбільш жахітливої конспірації кримінальної в історії людства".

Л. Гуцалюк показав мініятюри у Вашінґтоні

Вашінґтон (Р.Л.Хомяк). — Мистець Любослав Гуцалюк в суботу і неділю, 5-го і 6-го березня, відвідав місцеву громаду і виставив 30 зразків своєї найновішої творчости: мініятюри і малого формату олійні картини.

Його мініятюри — це картини розміром у 5x7 цалів, а малі формати — у 9x12 і 12x16 цалів. Тематика — здебільшого французька, бо Гуцалюк вже майже 30 років живе то в Парижі, то в Ню Йорку. Але він також виставив два види його рідного Львова, один з річки Гадсон, на березі якої він живе у Ню Йорку, один вид з Венеції і два натюрморти — все це в каталозі вашінґтонської виставки. Він також привіз з собою два недавні рисунки, які виставив, але не включив до каталогу.

На протязі останніх двох десятків років це була третя виставка Гуцалюка у Вашінґтоні. Серед вашінґтонських українців є чимало любителів і колекціонерів мистецтва Любка Гуцалюка і виставка, до великої міри мала характер товариської зустрічі. Серед відвідувачів були також такі, які вперше зустрілися з Гуцалюком і оглядали його картини.

Цю виставку влаштував 78-ий відділ Союзу Українок Америки, що його очолює Ксеня Кузьмич. Мотря Слоневська, яка відає культурними справами у Відділі відкрила виставку і представила мистця. Виставка відбулась в одній із заль парафіяльного центру Крайового Собору Пресвятої Родини.

Мати лошака — „українська дівчина"

Кілдер, Ірляндія. — Тут на фармі годівлі расових коней народилося лоша, що його батьком є славний перегоновий кінь Шерґер.

Шерґер, вартість якого оцінюють на 13 мільйонів долярів, є власністю Аґи Хана, одного із найбагатших людей в світі. Аґа Хан, або „Їх Святість", це назва, що її дають кожночасно релігійному провідникові великої ізмаїльської секти. Члени цієї секти вірять, що їхній провідник Аґа Хан є нащадком Мухаммеда, а релігійна секта, яку він очолює, має найбільше поклонників в Індії. Теперішній Аґа Хан вступив на місце свого діда Аґи Хана III у 1958 році.

Аґа Хан відомий із свого зацікавлення архітектурою, встановив перед двома роками найвищу у світі нагороду для архітектурних проєктів, пов'язаних з ізмаїльською релігією. Його дорадником до речі є д-р Рената Голод, спеціялістка у мистецтві ісламських країн. Про це широко писав „Український Тижневик" у 1980 році. Крім зацікавлення архітектурою, Аґа Хан є любителем коней і має велику перегонову стайню, в якій саме й був кінь Шерґер. Місяць тому невідомі злодії викрали того вартісного коня із стайні Аґи Хана і досі коня не найдено.

Як повідомляє аґентство Юнайтед Пресс Інтернешенел, тепер народилося лоша, якого батьком є Шерґер, а мати називається „Українська дівчина". Лошаті імени ще не дали.

ЧЕРГОВИЙ МУЗИЧНИЙ ВЕЧІР В УІА

Ню Йорк, Н.Й. — В неділю, 20-го березня ц.р., о год. 5-ій по полудні в Українському Інституті Америки, при 2 Схід 79-та вулиця (ріг П'ятої авеню), відбудеться вечір уривків з музичної ревії „Пісня прощання". Ця нагороджена музична ревія зображує історію української еміґрації в Америці при допомозі пісні та мистецького слова в українській та англійській мовах, як теж музичних точках та прозірках. Співають: Тарас Шиповик, Христина Іванів; музика — члени оркестри „Червона калина"; народні пісні різних народів світу виконає Богдан Андрусишин. Концерт спонзорують Український Народний Союз і Український Інститут Америки; після програми перекуска; побажані добровільні датки — шість долярів.

ЛАГІДНА ЗИМА, особливо у середньозахідних і північнозахідних стейтах ЗСА, заощадила досі домовласникам понад два більйони долярів, які вони нормально мусіли б були витратили на огрівання будинків, якщо б зима була холодна. Погода цієї зими, заявили офіційні федеральні чинники із статистичного бюра, є п'ятою найлагіднішою зимою від 1931 року.

ВАЛЕНСА ЗАКЛИКАЄ ДО НОВИХ ПРОТЕСТІВ

Варшава, Польща. — Робітники корабельні у Ґданську, місті, де зародився польський рух за незалежні профспілки і де влітку 1980 року народилася профспілка „Солідарність", написали відкритий лист до польського парляменту, вимагаючи відновлення діяльности забороненої вільної профспілки „Солідарність". Лист одночасно попереджає уряд в тому, що він не може „повернути назад руху історії".

В цей самий час колишній лідер профспілки „Солідарність" Лєх Валенса закликав до „протестів, голодних і інших страйків", щоб змусити уряд припинити хвилю судів і арештів активістів „Солідарности".

Західні дипломати заявили, що дві події можуть послужити як взірці зростаючого напруження і діяльности підпільної опозиції польським властям. Один дипломат висловив „здивування чому це відбувається саме тепер".

Валенса, який проявляв відносну мовчанку від часу його звільнення з інтернування, заявив минулого тижня перед камерою західнього телебачення, що необхідно починати сильніші протести.

„Я буду наполягати тепер на рішучішу дію", — заявив Валенса після першого дня суду над Анною Валєнтиновіч, звільнення якої з роботи в корабельні в Ґданську в 1980 році дало поштовх до страйку, а потім до створення незалежної профспілки „Солідарність". Її судять за те, що вона продовжувала профспілкову діяльність після введення військового стану в Польщі.

„Ми повинні організувати протести, страйки голоду, політичні страйки", — сказав Валенса. „Ми не можемо мовчати тоді, коли стільки людей знаходиться в тюрмах".

„Переговорів не може бути", — він продовжував. „Ви пишете листи, а вам не відповідають. Це мусить скінчитися. Це вимагає в скорому майбутньому від мене і від інших рішучих дій". Потім Валенса сказав, що він вже достатньо відпочив, а тому „тепер буде діяти рішучіше".

Завваги Валенси не передавали польські засоби масової інформації, коли вони передавали повідомлення про суд над А. Валєнтиновіч. Але їх передавало радіо „Вільна Европа", яке в Польщі слухають масово.

Пізніше Валенса повторив, що він буде притримуватися сказаного ним напередодні. Цю нову заяву Валенса зробив кореспондентам на іншому процесі над активістами „Солідарности", який проходить в Ельбльонґу, місті на півночі Польщі. Там судять п'ятьох осіб.

Вайнберґер настоює на модернізації

Вашінґтон. — Секретар оборони Каспар Вайнберґер, виступаючи на пресовій конференції в середу, 9-го березня, заявив, що не зважаючи на совєтську посилену розбудову військової сили, він думає, що ми почали наздоганяти їх".

„Ми покращали нашу готовість і поставили основи повернення до нашої стратеґічної модернізації і могутности, хоч це потриває довше, ніж я хотів би".

Старі ючись обґрунтувати пропозиції Адміністрації президента Роналда Реґена про збільшення військового бюджету, Вайнберґер додав, що „абсолютно необхідно, щоб ми продовжували розбудову тому, що це займе добрих п'ять років, щоб повернути втрачену стратеґічну і звичайну потужність і готовість, які, на мою думку, є потрібні, щоб переконати амеиканський народ, в тому, що ми все ще маємо надійні та ефективні засоби відстрашення".

В той час, коли виступав секретар оборони, Пентаґон опублікував нове видання — 107-сторінкової книжки під заголовком „Совєтська військова могутність", яка показує розбудову совєтського військового потенціялу за останні 18 місяців. Книжка також має намір оправдати збільшені видатки на оборону ЗСА.

У світі

ПРОСОВЄТСЬКА ГРУПА країн на сьомій конференції, яка відбувається в Ню Делі, Індія, країн Третього світу, потерпіла поразку в намаганнях протягнути вигідні Совєтському Союзові відповідні політичні та економічні статті заключної політичної декларації, яка буде прийнята наприкінці конференції. Рішення проєктної комісії показують, що рух 101 країни Третього світу, який був заснований в 1961 році між іншими Юґославією, Індією і Індонезією, повертається до цих принципів, які лягли в основу цього руху. Під час головування Куби рух почав схилятися до просовєтської політики. Починаючи з цьогорічної конференції, головою руху стала Індія.

ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ ВАЖКОЇ восьмиденної подорожі по вісьмох країнах Центральної Америки Папа Іван Павло II повернувся до Ватикану і вже в четвер, 10-го березня, прийняв на авдієнції примаса Польщі кардинала Юзефа Ґлємпа. Як уже повідомлялося Ґлємп останнім часом мав розмови з шефом польської військової хунти Войцєхом Ярузельским, де було узгоджено час і маршрут приїзду Папи до Польщі. Папа відвідає Польщу в червні цього року. В цей час, як Ґлємп веде переговори з Папою, в самій Польщі і навколо неї відбуваються різні події: арешти активістів забороненої профспілки „Солідарність" почастішали, суди приспішуються, робітники корабельні в Ґданську вимагають повернення прав для „Солідарності", колишній лідер „Солідарності" Лєх Валенса заповів рішучішу боротьбу проти режиму Ярузельського,московська „Правда" обвинувачує польську комуністичну партію в пасивності.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ відкинув знову пропозицію уряду продовжити уповноваження бути головними двома рабінами Ізраїлю, рабінові Шльомо Ґоренові, представникові ашкінадзе, европейського крила юдаїзму, і рабінові Овадія Йозефові, який представляє сефардичні традиції, тобто жидів близькосхідного походження. Виборча рада з 80-ох рабінів і 70-ох світських осіб збереться 15-го березня і вибере наступників Ґорена і Йозефа.

ПОСОЛ ЗСА В ЕЛЬ САЛЬВАДОРІ Дін Гинтом заявив, що заклик Папи Івана Павла II до примирення і діялогу в цій країні не повинен пояснюватися різними групами як підтримка їх власних ідей.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Джиммі Картер заявив в Ізраїлі, що його глибокі релігійні переконання привели його до зобов'язання визнати існування Ізраїля, як жидівської держави. Але він одночасно закликав ізраїльців шукати миру з палестинцями.

ЗАСТІЙ У ПЕРЕГОВОРАХ В ЛИВАНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Вашінґтон. — Міністер закордонних справ Ізраїля Їцак Шамір провів чотири години в розмовах у неділю, 13-го березня, з державним секретарем Джорджом Шулцом, але американські офіційні особи заявили відтак, що Шулц не представив Шамірові ніяких нових пропозицій відносно зрушення застою в переговорах між Ізраїлем та Ливаном про виведення ізраїльських військ з Ливану.

Шамір зі свого боку познайомив Шулцла з подробицями плянів уряду Ізраїля і пропозиціями щодо подолання застою, який затримує не тільки вивід ізраїльських військ з Ливану, але також сирійських військ і сил Палестинської Визвольної Організації.

Виступаючи перед журналістами, ізраїльський міністер сказав, що його розмови з Шулцом і його високими дорадниками були „дуже добрі" і що ЗСА та Ізраїль мають „великий ступінь ідентичности" в їх цілях у Ливані. Одночасно він визнав, що існують різниці у „способах і засобах досягнення цих цілей".

Потім високий офіційний речник Ізраїля погодився, що Шамір теж не вніс нічого нового в розмови, що він прибув до Вашінґтону, щоб підкреслити подібність цілей Ізраїля і ЗСА в Ливані та пояснити американській стороні, чому Ізраїль так вперто наполягає на політичному полагодженні та питаннях безпеки, на що ніяк не погоджувався дотепер Ливан.

Уряд ЗСА наполягає на тому, щоб Ізраїль прийшов якнайскорше до порозуміння з Ливаном про вивід своїх військ. Вашінґтон вважав такий крок Ізраїля першим кроком для наступного виводу понад 30.000 сирійського війська і 7.000 бійців ПВО.

Щоб бути певним щодо позиції Ливану, Шулц у суботу зустрічався з ливанською делегацією на чолі з міністром закордонних справ Еліє Салємом.

У понеділок Шулц зустрічається окремо з ізраїльською і ливанською делегаціями.

В СССР поволі довідуються дещо про Афганістан

Москва. — Совєтська преса все частіше, особливо, починаючи з лютого, друкує більше матеріялів про совєтські війська в Афганістані. Совєтські громадяни, які були призвичаєні слухати байки про добрих вояків, які годують афганців рижем, а їхніх дітей шоколядом або допомагають афганському народові будувати нове щасливе життя, почали тепер довідуватися, що совєтські війська в „обмеженій кількості" в Афганістані відчувають недостатки, труднощі, небезпеку і навіть загрозу смерти.

Замість ідилії в Афганістані, громадян СССР інформують про те, як був убитий офіцер у засідці, як піхотинці роблять останні приготування в тіні танка чи броневика перед небезпечним наступом на позиції повстанцілв, як мусулманські повстанці пошкодили електричні лінії в Кабулі, як совєтські санітарки вартують на небезпечних постах або як група артистів відмовляється їхати з виступами у віддалені та небезпечні місця.

Звичайно, ці повідомлення спеціяльно підготовлені та ще дуже далекі від правдивої картини щоденного життя як совєтських військ, так і афганського населення або того, що роблять совєтські війська там і чому вони це роблять. Совєтські окупаційні війська зображаються далі як посланці миру, які виконують свій „інтернаціональний обов'язок" у боротьбі проти контрреволюції, яка веде „непроголошену війну" на наказ ЗСА, Китаю, Пакістану і Єгипту. Нічого далі не говориться про кількість військ, про дії, які вони проводять, про цілі противника чи втрати.

В Америці

ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧИЙ військами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) американський генерал Бернард Роджерс заявив кореспондентам, що нуклеарну війну, якщо до такої дійде взагалі, не можна буде зльокалізувати, наприклад, тільки до Европи і вона напевно пошириться на З'єднані Стейти Америки, а також інші заокеанські країни, тим більше, що ЗСА і Канада є членами НАТО, і їхні війська стаціонують в Европі. Більше того, — сказав ген. Роджерс, — Уряд ЗСА має певні моральні зобов'язання супроти Европи і він їх напевно сповнить у випадку потреби. Зізнаючи перед Комісією зброї в Сенаті названий генерал звертав увагу законодавцям, що ЗСА мусять бути сильними мілітарно, бо це є одинокою гарантією миру у сьогоднішньому світі у наявності великої мілітарної сили Совєтського Союзу і його сателітів.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАР совєтської амбасади у Вашінґтоні Євгеній Кочетков заявив, що його уряд, а зглядно представники СССР на переговорах у Женеві, готові піти на дальші концесії, щоб вийти з імпасу і зрушити з місця переговори про обмеження міжконтинентальної нуклеарної зброї і підписання нового договору із З'єднаними Стейтами Америки. Йдеться про справу перевірки совєтської зброї, на яку раніше совєти не хотіли погодитися. Очевидно, заявив совєтський дипломат, на таке погодження мусять бути якісь передумови і зміна настанови американського Уряду щодо переговорів ЗСА, на його думку, мусять заявити, як вони уявляють собі таку контролю, — заявив Є. Кочетков.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ у Сейнт Пол, Міннесота, вважає, що відмова позички з федеральних фондів для студентів, які не зареєструвалися в поборовій службі, є правдоподібно протиконституційним кроком Адміністрації президента Роналда Реґена і цю справу повинен прослідити і винести відповідне рішення Верховний Суд ЗСА. Суддя Доналд Д. Алсоп переслав свої рекомендації у цій справі до Найвищого Суду і федеральних урядових агенцій.

РЕЗИҐНАЦІЯ ЕНН БИРФОРД з посту адміністратора федеральної Агенції для охорони довкілля і передання бажаних документів шістьом конгресовим комісіям, не припинили контроверсій довкола справи ЕПА. Деякі політичні спостерігачі кажуть, що „політичні маніпуляції", про які говорять члени комісій, мабуть щойно починаються, але не в ЕПА, а серед членів комісій, які, кожний по-своєму хоче „спечи свою печеню". Аналогічною справою свого часу був Вотерґейт. Дехто відмічає, що справа ЕПА може допомогти демократам у передвиборах, які вже фактично почалися.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ТАСС і „хрестовий похід" Р. Реґена

Пресове аґентство ТАСС опублікувало у совєтській центральній і республіканській пресі чергову антиамериканську і „антиреґенівську" заяву, у якій категорично відкидає випрацювану Адміністрацією президента Роналда Реґена програму наступу демократії і публічної дипломатії, завданням якої є поширювати демократичні принципи в першу чергу в країнах так званого Третього світу, включаючи сюди також Совєтський Союз, сателітні країни і Західню Европу.

Як відомо, державний секретар ЗСА Джордж Шулц ще 20-го лютого ц. р., виступав перед членами підкомісії міжнародних справ Палати Репрезентантів і оголосив плян Адміністрації розпочати кампанію боротьби за демократію у світі. На ці цілі Шулц просив Конґрес виділити принаймні 85 мільйонів долярів; 20 ще в цьому році, а 65 в черговому. Кампанія за поширення демократії в світі розпочалася від виступу президента Роналда Реґена в британському парляменті, де,на думку совєтських інтерпретаторів, він оголосив „хрестовий похід" проти комунізму. Дж. Шулц виразно і недвозначно підкреслював, що кампанія у першу чергу повинна вестися в країнах Африки і Азії, а також в Західній Европі, щоб там остаточно відновити престиж З'єднаних Стейтів Америки, захитаний за попередніх адміністрацій і двома льокальними війнами в Кореї і В'єтнамі.

ТАСС говорить навпаки, що „у Вашінґтоні з великою помпою проголошено програму демократії і публічної дипломатії, суть якої полягає в тому, що ЗСА намагатимуться присвоїти собі право під приводом захисту демократії здійснювати масове втручання в справи інших держав, насамперед держав, які розвиваються і які вони хотіли б пристебнути до американської політики". В совєтській інформації переплетеній наглядною тенденцією і нападами на уряд ЗСА, є чимало неправдивих тверджень, — кажуть політичні спостерігачі на Заході. Там говориться, що Америка, чи зглядно її Уряд, будуть намагатися „нав'язувати решті світу американські порядки як єдино можливі і обов'язкові. Говориться також про створення „п'ятої колони ЗСА" в багатьох країнах світу, до якої, мовляв, будуть включені не тільки люди, але інститути, університетські дослідні центри тощо. „Затіяна Вашінґтоном глобальна диверсія, — говориться далі в інформації ТАСС-у, — це спроба підвести псевдоідеологічну основу під імперіялістичну, експансіоністичну політику ЗСА, по всіх напрямках — воєнно-стратегічному, політичному та економічному. Оголошений влітку минулого року Президентом ЗСА в його лондонській промові 'хрестовий похід' проти комунізму мислиться тепер як похід проти всіх, хто не погоджується з нав'язуваною Вашінґтоном політикою диктату і сваволі".

У світлі цього, в кінці своєї інформації совєтське аґентство каже, що „стає ще більше ясним, ніж учора, чому ЗСА не хочуть домовлятися про припинення гонки озброєнь, чому вони уникають обговорення миролюбних пропозицій країн Варшавського Договору".

У совєтських колах самозрозуміло таку політику Адміністрації президента Р. Реґена не тільки відкидають, але її активно поборюють і вважають її „грубим втручанням у внутрішні справи інших країн".

Після совєтського військового вторгнення до Афганістану, окупації цієї країни, накопичування зброї в країнах Близького Сходу і підривної діяльности у світі, совєтську інформацію про „американське втручання" скептично розглядають навіть деякі ліберальні кола на Заході, бо вона є чистої води пропаґандою. Її, очевидно, треба зарахувати до загального ідеологічного наступу СССР на ЗСА і країни Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), які, на жаль, дуже слабо „відбиваються". Треба сподіватися, що нова програма Вашінґтону, включатиме також наступ на комуно-московську імперіялістичну політику у світі.

УРЯД АРҐЕНТИНИ, ЯКИЙ старався про підтримку Куби під час конфлікту з Британією за Фальклядські острови викликав посла ЗСА в Арґентині і висловив йому свою затурбованість розповсюдженням американського документу про підбурюючу діяльність Куби в країнах Латинської Америки. Розповсюдження американського документу відбувалося тоді, як президент Арґентини Рейнальдо Біньоне обмінювався приятельськими заявами з президентом Куби Фіделем Кастро на конференції країн Третього світу, яка проходила в Ню Делі, Індія. Дві латиноамериканські країни, колишні вороги, підкреслювали свою дружбу.

В. Боровський

ТВЕРЕЗИЙ ГОЛОС АМЕРИКАНСЬКОГО ПАСТОРА

Недавно в „Свободі" було опубліковано мою статтю п. з. : „дещо про сучасний 'гуманізм' ". Так тепер називають себе американські атеїсти, які в значній частині належать до всіляких лівих течій. Через свій атеїзм вони мусять також бути пов'язані, як не всі, то поважна частина, із атеїстичним кремлівським комунізмом. Тому можна зазначити, що в „Гуманістичному маніфесті" твердиться, що вони — гуманісти „вважають шкідливим зрізничкування між людством на націоналістичному ґрунті і тому вважають, що світ треба побудувати на основі понаднаціонального, федерального уряду".

Чи це нам не нагадує того, як совєтський („федеральний) „всесоюзний уряд" розв'язує у себе національне питання дорогою асиміляції підсовєтських народів, тобто русифікації, розселення їх з рідних республік у різні віддалені країни цілої держави СССР? Чи тут немає чогось спільного?

На жаль, багато наших людей, а в тому і не-українців, не все собі належно уявляють, що тепер робиться під прикриттям всяких організацій з дивними назвами в цьому світі. Ми зауважуємо, що наш світ морально псується, але ми не завжди уявляємо собі, що тут хтось дуже спритно в цьому напрямі працює, щоб світ здеморалізувати, а тоді його легко здобути під своє виключне панування.

Це стало причиною, що я рішився перекласти три підрозділи з розділу „Невидимий світ" з книжки пастора Пата Робертсона, яка має заголовок „The Secret Kingdom" („Таємне царство"), тобто тут мова про Царство Боже. Цю книжку видало видавництво Thomas Nelson Publishers, Nelson Place at Gem Hill Pike, P. O. Box 141000, Nashville, Tenn. 37214-1000.

Сам автор , пастор П. Робертсон, скінчив право і здобув богословську освіту. Його батько був сенатором в американському сенаті. Сам він баптист і має свою всеамериканську щоденну телевізійну програму в стейті Вірджінія. Хоч він є діячем у Харизматичному русі, який тепер шириться в різних віроісповіданнях, а також і в Католицькій Церкві, але, взагалі, його телевізійні програми, проповіді і книжки писані у виразно загальнохристиянському дусі і тим заслуговують на нашу особливу увагу. Тому я рекомендую кожному, хто тільки може це зробити познайомитися з його книжкою „Таємне царство".

Тому, що він у цій книзі порушує багато поважних релігійних і морально-суспільних проблем нашого світу, я позволив собі, за дозволом автора і видавництва, перекласти з його книжки, з розділу „Видимий світ", підрозділи „Розгнуздана мораль, „Бунт проти Бога" і „Неминучі висновки". Останні два підрозділи я переклав тільки частково. Зробив я цей переклад тому, що автор з добрим знанням справи описує тут сучасний морально-етичний стан Америки, а дещо і Европи. Не багато є американських дослідників, що є в стані бачити і знати дійсні проблеми сучасного світу, так як це знає їх пастор П. Робертсон.

У своєму підрозділі „Розгнуздана мораль" пастор пише: „Саме тепер, як почалося восьме десятиліття нашого сторіччя, нічого так виразно не унаглядніює кризу нашого світу, як внутрішній стан людини та її моральний стан. Цей виразний дух, який Біблія називає духом антихриста, є в повітрі. Він діяв при будові Вавилонської вежі, а також в Содомі і Гоморрі. Він проявляв себе у Французькій революції і нацистській Німеччині. Він діє і тепер в Европі і в ЗСА.

Познаки цього духа виразні. Їх видно в моді. Спочатку тільки незначна меншість, а там і більшість осіб у суспільстві почали відкидати дотеперішній, історією вироблений і традиційно усталений спосіб життя. По цьому прийшло до легковаження традиційних законів і прийнятого стандарту моралі, релігії, а нарешті і самого Бога.

Коли цей бунт почав зростати в силу, учасники цього руху стали поводитися щораз більш зухвало. Ті практики, що колись уважалися сороміцькими і незаконними, почали практикуватися одверто. Незадовго після цього, ті, які почали це чинити, робилися щораз більш задиркуватими і войовничими. Коли дотепер прийняті суспільні норми життя почали валитися, розпочалися напади на інші прояви життя. Натиск став зростати. Дотепер існуючі інституції почали розхитуватися. Нарешті рух, який розпочався домаганням 'свободи вислову', почав переходити у війну проти тих, які обороняли традиційні моральні вартості. Їх стали ненавидіти, ображати і ігнорувати. Честь, пристойність, чесність, самоконтроля, статева поміркованість, родинні вартості та жертвенність почали замінюватись обжерливістю, сексуальною похотливістю, химерними сексуальними практиками, жорстокістю, розпустою, марнотравством, розбещеністю, безчестям, злочинністю, правопорушництвом, п'янством, наркоманією, шахрайством тощо.

Такі люди, звичайно, почали тоді шукати за божком, який їм усе позволяв би та усосібнював їхні найнижчі пожадливості. У Вавилоні це була вежа, тобто спроба людини возвеличувати саму себе. В стародавніх середземноморських культурах, подібно, як це було в Содомі і Гоморрі, це був бог чи богиня сексуальности; в Німеччині — це був Гітлер зі своєю партією, а в Европі, а особливо в ЗСА — цим богом став центральний уряд, підпорядкований світській релігії гуманізму.

(Продовження буде)

Чи знаєте ви?

Сузір'я імен

Київський український драматичний театр імени Івана Франка завжди займав провідне місце серед уславлених театрів світу.

Заснований в 1920 році в Вінниці (з 1926 року в Києві), театр зіграв визначну ролю в утвердженні національно-реалістичних традицій драматичного мистецтва.

В репертуар театру ім. Івана Франка входили всі найбільш значні драматичні твори українських, російських і закордонних драматургів. Ряд видатних вистав українських письменників і драматургів (І. К. Микитенка, О. Е. Корнійчука) були поставлені вперше на його сцені й увійшли в скарбницю золотого фонду театрального мистецтва.

Успіхові театру сприяв прекрасний ансамбль талановитих режисерів й акторів, що творили на його сцені і по праву були названі сузір'ям визначних діячів українського та світового театрального мистецтва. Гнат Юра (1887-1966), Мар'ян Крушельницький (1897-1963), Амфросій Бучма (1891-1957), Юрій Шумський (1887-1954), Наталія Ужвій (народжена 1898 р.)

Про талановитість і дотепні випадки з життя та театральної діяльности кожного з названих імен можна було б говорити годинами і писати нескінчено оповідання.

Скромна людина

Український письменник і драматург Іван Микитенко (1897-1937), автор багатьох оповідань, романів і п'єс, був дуже скромною людиною і непомітно цікавився життям тих, про яких писав.

Якось взимку 1932 року у Київському театрі ім. Івана Франка трапився такий випадок. Після закінчення вистави п'єси І. Микитенка „Кадри" (до 1930 року її назва була „Світіть нам, зорі"!") довго не вщухали оплески. Зчасом глядачі почали підійматися з місць і розходитись. Раптом на ґальорці знову зааплодували і почулися голоси: „Браво, браво!"!"

Виявилося, що на виставі був присутній автор п'єси, який цього дня приїхав до Харкова. Запізнюючись на початок вистави і не бажаючи привертати до себе уваги, Іван Микитенко зайняв місце на ґальорці. Він тихенько дивився на виставу і прислухався до реакції глядачів. Проте хтось його впізнав. Дітися було нікуди. Микитенко признався, що піднявся на ґальорку, щоб не привертати до себе уваги, ні з боку глядачів, а заодно почути, як сприймають п'єсу зі студентського життя самі студенти, які заповнювали ґальорку.

Щедрість і скупість поруч

Український драматург Олександер Корнійчук (1905 -1972), автор п'єси „Загибель ескадри", „Платон Кречет", „В степах України", „Фронт", „Макар Діброва", „Пам'ять серця" та інших, був дуже популярною і багатою людиною.

Там,де то торкалося його особистих інтересів, він здавався широкою натурою, був розважливим, обачливим, щедрим. У повсякденному житті він був педантичним, егоїстичним, дріб'язковим, скупим.

Олександр Корнійчук був великим книголюбом і зібрав у себе вдома прекрасну бібліотеку, з розміром і цінністю якої не могли витримати порівняння жадна домашня бібліотека найбільших бібліотекарів міста Києва. За цікаву книжку, фоліянт для своєї бібліотеки він не шкодував грошей, ніколи не торгувався з її власником.

Як відомо, більшість драматургів театральні прем'єри своїх п'єс помпезно „замочують" бенкетами ,на які запрошують усіх учасників вистави.

Олександр Корнійчук на таке не розщедрювався і гаманець свій не тривожив. Про це добре знали в театрі і всі за кулісами були приємно здивовані, коли в п'ятидесяті роки по закінченні ювілейної 250-тої вистави „В степах України" О. Корнійчука на авансцену театру внесли великі корзини з живими квітами і автор під оплески глядачів вручив кожному виконавцеві персонально дорогий подарунок.О. Корнійчук часто користувався послугами таксі. Розраховувася він точно по лічильнику, ніколи не давав чайових і завжди вимагав здачі до копійки. Дріб'язковість його була відома водіям таксі ! вони звикли до неї.

Того вечора, коли Корнійчук вручив квіти акторам, він, як звичайно, повертався додому в таксі. По дорозі водій каже йому:

— Минулої ночі я бачив сон, ніби ввечері віз вас з театру додому і ви сплатили мені 15 карбованців.. Підїхали, машина зупинилась.

— 15 карбованців? — перепитав Корнійчук. — Чи не забагато? І, подивившись на лічильник, він вийняв з кишені гаманець, повільно відлічив гроші та з посмішкою додав: — А втім, ось вам 1 карбованець 80 копійок, а 15 карбованців, що я вам дав у сні, можете залишити собі
Здачі не треба.

Прихильники таланту

Актор театру ім. Івана Франка, народний артист СССР Амвросій Бучма (1891-1957) був видатний майстер українського театру та кіно, мистець високої життєвої правди. Він блискучо зіграв багато ролей в театрі та кіно й мав безліч своїх послідовників і прихильників свого таланту.

Зіграні ним ролі Миколи Задорожного в виставі „Украдене щастя" та Макара

(Продовження на ст. 4)

Василь Витвицький

ГРОМАДА — ВЕЛИКИЙ МЕЦЕНАТ

У нашому культурно-громадському житті в Америці й Канаді спостерігаємо доволі незвичайне явище. Тоді, як звідусіль підносяться голоси про послаблення, а то і занепад деяких ділянок того ж життя, в музичному русі бачимо не тільки пожвавлення, а й поширення поля діяльности. Взяти б до уваги тільки події останніх місяців минулого року і початку 1983 -го,

У листопаді відбувся в Торонто симфонічний концерт Українського Оперного Товариства під дириґентурою Володимира Колесника. На ньому виконано кантату-симфонію „Кавказ" на слова Тараса Шевченка з музикою Станислава Людкевича. Оце вперше повністю виконано цей монументальний твір на північно-американському терені. На тому ж концерті відбулася світова прем'єра недавно (1973) написаної четвертої симфонії Юрія Фіяли, визначного і дуже ориґінального сьогочасного українського композитора. Учасниками цієї небуденної культурної події були близько три тисячі приявних.

У Монтреалі заповіджено концерт інших вимірів, проте не менше цікавий і ориґінальний. Це виступ Люби та Іринея Жуків з творами написаними для двох фортепіянів. Тут дві речі варті особливої уваги: перше, що концерти того роду є великою рідкістю, друге, що програма наших мистців була в цілому присвячена сьогочасній музиці. У ній знайшлися два твори українських композиторів — Юрія Фіяли і Маріяна Кузана.

Із американського терену на передове місце висуваються виступи музик в рамках імпрез Українського Інституту Америки. Вистава опери-мініятюри М. Лисенка „Ноктюрн", виконання цілого ряду фортепіянових творів Віктора Косенка, Василя Барвінського, нестора Нижанківського, врешті влаштування авторського концерту з творів Барвінського — усе це події першорядного значення. Причасні до цієї акції музики високої кваліфікації: Андрій Добрянський, Тома Гриньків, Едвард Іванко, Галина Стрілець, Нестор Цибрівський та інші. Важливе те, що їхні концерти стилево і пляново запрограмовані та виповнені повновартними творами українського музичного мистецтва.

У цих імпрезах бере врядигоди участь молода піяністка Лариса Крупа. Її власний повновечірній концерт у речитальній залі Карнегі Голл в Ню Йорку відбувся недавно з великим мистецьким успіхом.

Подією, яку варто окремо відзначити є поява платівки у виконанні піяністки Таїси Богданської. Ціла перша сторона платівки виповнена творами українських композиторів: М. Лисенка, В. Косенка, В. Довженка, М. Колесси, А. Кос-Анатольського. Вибір творів дуже вдалий: це неначе перекрій почерез українську фортепіянову літературу. У його центрі тричастинна „Гуцульська сонатіна" Миколи Колесси, композитора, який уміє органічно поєднати традиційне з новітнім. На другій стороні твори Мендельсона, Шуберта і Шопена. Усі твори виконано піяністкою вдумливо і з фінезією. І приходить на думку: а що, якби так по наших школах час від часу влаштовувати з цієї платівки із інших нам доступних концерти української музики. При тому можна було б сказати кілька слів про композиторів, про форму виконуваних творів тощо. Свого часу такі експерименти влаштовувала одна з шкіл у Дітройті і — не без успіху.

Основне питання: чи згадана тут діяльність є справою самих виконавців, або вузького кола музик? Як стоять справи з фінансуванням музичної діяльности?

Історія музики показує, що музичне мистецтво завжди мало своїх опікунів і меценатів. Чи то була Церква, чи королівські і князівські двори, чи міські, або й державні установи. В Америці велику частину фінансової бази для всяких культурних починань дають більші підприємства. В одному 1981 році великі американські компанії склали для плекання усіх родів мистецтв суму 350 (триста п'ятдесять) мільйонів долярів. Сама одна компанія Ексон склала для цієї цілі 50 мільйонів. Правда, до українського музичного життя ці мільйони, чи хоча б тисячі не доходять. У нас завдання музичного мецената мусить сповняти ціла громада і нею створені установи.

Першорядною річчю є розбудження і утвердження в широких колах переконання, що втримана на належному рівні праця наших музик є справою загальногромадською. Жива якнайширша реакція на кожночасні прояви музичного життя (концерти, фестивалі, вистави) повинна бути у нас на першому місці, не раз навіть важливішому від що-

(Продовження на ст. 4)

Юліян Мовчан

З ПЕРОМ ПО ЕВРОПІ

I

Хто тільки відвідав Румунію в останніх кількох роках, оповідає, що там режим Ніколая Чаушеску „догосподарювався" до того, що люди все менше мають що їсти, а багато можливо, вже й напів голодує. Крамниці з продуктами напівпорожні, за хлібом стоять великі черги а з незадоволеними режим розправляється в той спосіб, що коли когось заарештують, то часто по ньому (чи по ній) і слід пропадає... Якщо вірити пресовим повідомленням, то в подібний спосіб розправляється із своїми незадоволеними також теперішній режим в Арґентині.

І ось, після семи років, ми знову в Румунії. Хотілося на власні очі побачити, як воно там в дійсності є. Чи дійсно все те правда, що люди говорять?

Чому в Румунії біда?

І ми побачили. Вже на аеродромі в Букарешті в очі впадає певна різниця. Хоч подібно, як і сім років тому на кожному розі чи при дверях тут так само можна побачити військовиків, які з рушницями в руках охороняють аеродром невідомо від кого, проте людей тут видно значно менше ніж перед тим. Чому — зрозуміло: уряд поробив більші утруднення для виїзду за кордон. Нам сказали, що для того, аби дістати візу для виїзду з Румунії, для цього не тільки треба заплатити за квиток твердою валютою — грішми, які за кордоном можна виміняти на інші гроші —, але також мати спеціяльний дозвіл від начальника чи директора того підприємства, де особа працює (для тих хто не працює, треба мати дозвіл від місцевої поліції. Мовляв, чи дана особа не є ворогом сучасного румунського режиму, і т. д.).

Але в цілому щодо самих румунів, то вони „люди-як-люди". Не погано одягнені (особливо жінки), часто усміхнені і, може, навіть жартівливі. В кожному випадку, якщо йдеться про саму столицю Букарешт, то „біди тут не видно. А тим більше не побачите тут попухлих або вмираючих від голоду дітей, які б стояли з простягненими худими рученятами на вулиці і прохали від прохожих милостині, як то було 50 років тому в містах України під час голоду, який штучно створила Москва. Нічого подібного в Румунії не побачите.

Правда. люди в Румунії тепер тримають язики „за зубами" значно міцніше, як раніше. Наприклад, раніше наш румунський провідник, показуючи нам місто, міг перед цілою групою туристів сказати, що особисто він вже не вірить офіційній пропаґанді, що новий п'ятирічний плян у Румунії спричиниться до будь-яких істотних покращань в країні. Тепер висловлення такої думки для нього було б серйозною небезпекою.

– Може вам і не видно, — каже до мене пошепки одна наша приятелька, яка багато років живе в Румунії, — але за нами завжди шпигують один або й два сексоти.

Пізніше, коли ми були в її помешканні, вона додала, що завжди, коли її відвідує хтось з чужинців, до неї на другий день приходять аґенти (таємної поліції) і детально розвідуються хто в неї був, звідки, про що говорили, і т. д.

Показуючи місто, і опинившись перед величезним квадратної форми будинком, та сама наша приятелька каже: „Ось тут, у цьому будинку, урядує наш 'король' ".

„Королем", як ми ще перед тим довідалися, називають (з метою безпеки перед „тайняками") багато румунських громадян (зокрема, українців) теперішнього „боса" Румунії Ніколая Чаушеску. Про нього тут оповідають цілі леґенди — хоч може частково перебільшені, але в значній мірі напевно правдиві. Наприклад кажуть, що аби втриматися при владі, він пообсаджував усі важливіші посади в уряді або своїми ближчими чи дальшими свояками, або принаймні приятелями. Також, хоч багато румунів може сказати, що вони живуть в біді, проте цього аж ніяк не може сказати дружина „короля" — пані Чаушеску (і то ми чули не від однієї, а від кількох осіб), що оскільки після упадку королівської монархії в Румунії всі палаци колишнього короля чи королів стали власністю держави, або, точніше, уряду Румунії, тому фактичною господинею тих палаців тепер є пані Чаушеску. І тому, що тих палаців нараховується там аж 17 (дехто каже — 19), тому пані Чавшеску тільки те і робить, що одну ніч спить в одному палаці, другу — в іншому — і т. д.

Цікавий деталь: коли в Югославії при владі був „король" Тіто — тоді румунський уряд без труднощів давав дозвіл своїм громадянам на поїздку до Югославії. Але зі смертю Тіта ситуація змінилася — такий дозвіл дістати вже значно важче. Чому? Зрозуміло: в той час, коли за життя Тіта румунських дисидентів, які опинялися в Югославії, юґославський уряд примусово повертав назад до Румунії, тепер такого вже більше не робиться: хто з румунів хоче бути неповоротцем, тобто, з політичних міркувань не хоче повернутися до Румунії, тепер може залишитися в Югославії. Очевидно, „королеві" Чавшеску це не подобається.

Але якщо економічна, зокрема харчова проблема в Букарешті не є аж так пекуча, як це може декому здаватися за кордоном, то в провінції Румунії справа значно гірша. Наша вже похилого віку приятелька, яка, проживає далеко на провінції і яка прибула нас зустрінути, сказала, що в маленьких містечках чи навіть селах, які є продуцентами харчів, з продуктів майже нічого не можна дістати.

— Нам дали харчові картки сказала вона, — але за них майже нічого не можна дістати... Щось десь появиться, люди швидко розкуплять і знову нема нічого. Особливо тяжко доводиться нам, старим, бо молодь ще якось дає собі раду...

Дивна і незрозуміла є одна річ: якщо в країні не вистачає тих чи інших конечних для життя продуктів, то, логічно міркуючи, уряд повинен би робити все можливе аби такі продукти дістати деінде. Але в Румунії навпаки уряд робить все можливе аби унеможливити довіз будь-яких продуктів із закордону — в тому числі і харчових. І тому, протилежно, наприклад, як до Польщі, куди можна висилати все і в необмеженій кількості, до Румунії тепер не можна висилати нічого. У зв'язку з цим не можу не навести такого сумного випадку, якого довелося мені бути особистим свідком.

Повертаючись потягом із Софії (Болгарії) до Букарешту (див.нижче), в потязі розговорився я з одним румуном середнього віку, який також повертався з Болгарії до Букарешту, де він проживає.

(Продовження буде)

П'ятдесятліття вінчання Марії і Миколи Луцьких

Для відзначення цього Золотого Ювілею відбулося в неділю 20-го лютого 1983 року в церкві Христа Царя відновлення їхніх шлюбних обітів. На запрошення їхніх синів Богдана і Мирослава у цій урочистості взяли участь крім родини, ще й приятелі і знайомі. Після церковних відправ учасники перейшли до церковної залі, де пані з Марійської Дружини приготовили прийняття, у якому взяли участь також о. парох д-р І. Біланич, о. мтр. В. Головінський та церковний хор з дириґентом П. Длябогою.

Ювіляти — це політичні еміґранти, хоча вони ніколи політикою не займалися. Вони не мали потреби і не хотіли покидати свого рідного села Луки коло Самбора, де їхні діди і прадіди жили століттями.

По закінченню гімназії Микола не діставшися на ветеринарію у Львові, виїхав до Чехо-Словаччини та там записався на ветеринарію, але як приїхав додому на вакації, то вже більше дозволу на виїзд за границю не дістав.

А п-ні Марія, що саме тоді закінчила учительський семінар, також учительської праці не дістала. Вони одружилися в 1933 р. та продавши частину поля, купили в Самборі дім та заложили склеп з убранням. Але з цього не мали довго потіхи, бо в 1939 р. большевики „визволивши" Зах. Україну забрали їм і поле, і дім та склеп, а їх призначили на виїзд у східні області, призначені для куркулів і спекулянтів, звільняючи п. Марію з учительської праці за куркульське походження. Укриваючися у приятелів дочекалася приходу німців, а з цим і звороту їхнього майна.

Але не на довго, бо знова верталися большевики, а з ними і цей безплатний білет на схід. Другий раз переживати цього, що пережили в 1940/41 рр., вже не хотіли і зібравши все своє майно на віз, поїхали на захід. На Словаччині в Михайлівцях уродився їм син Богдан, а в Австрії, де перебували до 1949 р. ще другий син Мирослав. В 1949 р. виїхали до Америки і осіли у Філядельфії. Зараз є членами парафії Христа Царя, а також багатьох товариств і організацій, а на збіркових листах на національні цілі все фіґурують, як щедрі жертводавці.

З нагоди цього Ювілею їхні приятелі, крім дарунків, зложили ще дар любови в сумі 440.00 дол., котрий Ювіляти розподілили:

на потребу церкви Христа Царя	*$110.00*
на Патріярший Фонд	*$110.00*
на Український Освітньо-Культурний Центр	*$110.00*
на Український Спортовий Осередок „Тризуб"	*$110.00*

УЧАСНИК

Коговз відзначив уродини Патріярха

Коговз, Н.Й. (І.Д.). — З приводу уродин Патріярха Йосифа і 20-ліття його звільнення з Сибіру о. митрат В. Андрушків відправив в неділю, 20-го лютого ц.р. Службу Божу та сказав відповідну проповідь. Цього ж дня в год. 3:20 по полудні голова Товариства за Патріярхальний устрій УКПЦ, В. Стадник відкрив святочні сходини в залі Українського Клюбу в Коговзі; церковний хор під керівництвом сестри Лаври, ЧСВВ, проспівав „Отче наш," пізніше „Іже Херувими". Місцевий парох о. митрат В. Андрушків у вступному слові пригадав історичні заслуги Патріярха Йосифа для української Церкви й народу. У.Омецінська прочитала поему Б. Стефанишина „20 років на волі". Д-р Р. Осінчук, голова Комісії Патріяршого Фонду, в довшій доповіді з'ясував велику ролю Патріярха у відродженні УКПЦ на еміґрації, у відновленні акції за помісність (автономію) нашої Церкви, що тривала від самого початку християнства в Україні. В „Кормчій Книзі", за князя Ярослава Мудрого, в Берестейській Унії наша Церква мала забезпечені автономні права, одначе вони були обмежувані, бо наші владики їх не боронили.

Протягом 20 років наш Патріярх провів величезну працю для скріплення й розбудови нашої Церкви, щоб вона могла виконати свою ролю у відродженні Церкви в Україні. Синод наших Владик виявив повну згоду у головних справах нашої Церкви, щоб вона могла виконати свою ролю у відродженні Церкви в Україні.

Пізніше прелеґент відповів на запитання, вияснивши основні проблеми нашого патрітрхального руху, що здобув собі тривале місце серед українців у вільному світі.

Сумівець Михась Савків виголосив поему В. Крушельницького „Поклін Патріярхові Йосифові". В. Стадник подякував прелеґентові хорові, сестрі Лаврі, виконавцям програми, гостям з АМстердаму, Вотервліту, Трою та всім присутнім, а управі Клюбу за залю. На закінчення церковний хор проспівав молитву за Патріярха.

Помер св.п. інж. Микола Чопівський

У четвер, 17-го лютого ц.р., розійшлася сумна вістка, що після довгої недуги помер інж. майор Микола Чопівський, суспільно-громадський діяч, батько голови Відділу УККА інж. Володимира Чопівського.

В п'ятницю, 18-го лютого, у вечірніх годинах в одному з похоронних заведень, у виповненій залі приятелями, знайомими і громадянами, о. Григорій Подгурець, настоятель Свято-Володимирської української автокефальної православної церкви у Лос Анджелесі, відправив Парастас за душу Покійного; співав хор місцевої церкви св. Покрови. Отець Григорій попрощав св.п. інж. М. Чопівського, переказав перебіг його життя, його активну участь в боротьбі за волю України в 1917-1920 роках. Від місцевого Відділу УККА прощав Покійного містоголова Ярослав Росола, висловивши співчуття родині.

В суботу, 19-го лютого, відбувся охорон. Отець Григорій Подгурець в похоронному заведенні відправив похоронні Богослуження. Приблизно 40 авт супроводило домовину Покійного на цвинтар, де відбулося прощання від побратимів по зброї - українських ветеранів. Прощав св.п. М. Чопівського Микола Бурда.

В одному з місцевих ресторанів відбулася тризна, на якій було понад 60 осіб. Всі спільно з о. Григорієм помолилися за душу Покійного. Отець-парох висловив співчуття родині св.п. М. Чопівського.

Приятель Покійного інж. Микола Топалев пригадав спільні пережиття в часі студій інженерії в Подєбрадах; Ліда Дидик передала вислови співчуття родині від 3-го Відділу СУА.

На закінчення син Покійного інж. Володимир Чопівський подякував о. Григорієві і всім тим, котрі прощали його батька і висловили співчуття родині. Ярослав Росола попрохав присутніх, щоб замість квітів на свіжу могилу склали пожертви на АБН. Ярослав Росола і Роман Бадинський зайнялися збіркою, яка дала суму 320 дол.

Покійний осиротив дружину Калісту, сина Євгена і кою, двох внуків Євгена і Данилка та ближчу і дальшу родину на поселеннях і в Україні.

ЯР.

Відзначили 70-ліття Івана Когута

У суботу, 5-го лютого 1983 року, в Ст. Пітерсбурзі, Фльорида, українська громада під проводом церковного Товариства Св. Імени, сестрицтва св. Ольги та Українсько - Американського Товариства вшанували бенкетом заслуженого громадянина, якій своєю працею, організаційним хистом, повагою і тактовною поведінкою здобув собі пошану, довір'я у людей, з якими довелося йому працювати на громадський ниві. До кожної людини він знайшов підхід, добре слово, щоб заохотити до праці, чи то при церкві чи в громаді.

Хто є Іван Когут? Це український патріот, якому доля українського народу та любов до батьківщини його предків не є байдужа. Вже з молодих літ десь у 1930-их роках був активний в молодечій українській громаді. Брав участь в 1933 році у світовій виставі в Чикаґо та займається влаштуванням українських виставок. Тепер під його вмілим проводом збудовано нову гарну, велику заля при церкві Богоявлення Господнього у Ст. Пітерсбурзі. За його старанням цього року вперше у столиці Фльориди в Талагассі, піднесено на щоглі український прапор 22-го січня та підписано проклямацію Дня Української Незалежности у стейтовій асамблеї. Вміє він провадити громадою, злагіднювати всі непорозуміння, які часто-густо виникають у нас, як і в кожній іншій громаді. Він направду людина не самолюбна, працьовита, посвячує весь час, талант та знання для своєї громади.

Властиво, панство Когути (його дружина, Джін, з дому Гірняк, вже з другого покоління, тут народжена українка) приїхало на Фльориду на заслужений відпочинок, так званий „рітайєрмент" після 40-ка років його праці, як віцепрезидент у фірмі „Ерров Ширтс". Але це ніколи не здійснилося; як каже його дружина, він є гостем у своїй хаті. В його крові пливе почуття обов'язку до громадської праці, любов до всього, що своє. Совість не дозволила їм вести вигідне пенсійне життя у соняшній Фльориді. Запряглися до праці, щоб розбудувати громаду та гідно репрезентувати її перед чужинцями та обстоювати її інтереси, де тільки зайде потреба.

Іван Когут

Ґратулюємо та бажаємо цьому взірцевому подружжю кріпкого здоров'я та довгого життя серед нашої громади. Щасти, Боже!

Іван Когут активний також і в УНСоюзі та є касиром новоствореного 377-го Відділу в Ст. Пітерсбургу.

Осипа Михайленко

ТОВАРИСЬКИЙ ВЕЧІР УЗХ

Чикаґо, Ілл. — В суботу, 26-го березня ц.р., о год. 6:30 вечора тут в авдиторії собору свв. Володимира і Ольги, при вулицях Оклі і Супіріор, відбудеться Товариський вечір з „оселедцем", що його організує 12-ий Відділ Українського Золотого Хреста. У програмі вечора всякі несподіванки, виграші, добірний буфет тощо.

НАЙСТАРШИЙ ЧЛЕН Верховного Суду ЗСА, 76-річни Вілліям Бреннан, залишив на своєму бюрку записку, яка заскочила не тільки його колеґ, але також службовців. У записці було написано: „Я одружився із своєю довголітньою секретаркою 68-річною Мері Фовлер і виїхав на Бермуди". Три місяці тому померла дружина згаданого судді, і він, як кажуть вашінґтонські коментатори вирішив одружитися вдруге, „бо самотність погано впливає на людину".

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН все ще вважає, що ЗСА мають право вимагати 200-милевої морської зони, яка служитиме для різних цілей, включно з пошуками за новими джерелами нафти. Очевидно, прибережна морська фльота гостро контолюватиме втручання чужих кораблів, зокрема військових, бо 200-милева зона не відноситься до риболовних кораблів і човнів.

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що у п'ятницю, 11-го березня 1983 р. у Бристолі, Па., упокоїлась в Бозі по короткій і важкій недузі,

наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

СОФІЯ з ТЕРЕШКЕВИЧІВ ТАТОМИР

б. учителька на рідних землях.

ПАНАХИДА у вівторок, 15-го березня 1983 р., о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Кошека у Трентоні, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 16-го березня 1983 р., о 9-ій год. ранку з церкви св. свщ. Йосафата в Трентоні, Н. Дж., а опісля на український католицький цвинтар на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Горем прибиті:

муж — ОЛЕКСАНДЕР

дочки:

ХРИСТИНА МЕЛЬНИК з мужем АНДРІЄМ

ЛЕСЯ ГОРОДИСЬКА з мужем РОМАНОМ

син — ОСТАП з дружиною ХРИСТИНОЮ

внуки — МАРКІЯН, РОМАН, АНДРІЙ, ЛЯРИСА і ДАНИЛКО

шваґри — ЛЮБОВ і ЯРОСЛАВ ТАТОМИР

Ближча і дальша Родина в Україні, Америці й Канаді

•

Пожертви замість квітів складати на Т-во Св. Софія, Український Гарвард чи Український Музей.

Замість квітів на могилу

св. п. інж. Анатоля Яросевича

зложили 25.00 долярів на Пресовий Фонд „НАШОГО ЖИТТЯ"

Овеґо, Н. Й. — Д-р Володимир і Меланія КОКОРУДЗИ

З глибоким болем ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 11-го березня 1983 року, несподівано, відійшла у Вічність на 70-му році життя,

наша Незабутня і Найдорожча МАМА, БАБУНЯ, СЕСТРА і ТЕЩА

сл. п.

ДАРІЯ з КУЗІВИХ ХИЛЯК

МҐР ФАРМАЦІЇ,

дружина покійного д-ра Миколи Хиляка.

ПАНАХИДА відбудеться в понеділок, 14-го березня 1983 р. в год. 8:15 веч. в похоронному заведенні Колодія-Лазути в Пармі, Огайо.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 15-го березня 1983 р. По Богослуженні в похоронному заведенні буде відслужена Свята Літургія в церкві св. Йосафата в Пармі, Огайо, о год. 9:30 ранку.

По Богослуженнях в Пармі, Тіло Покійної буде перевезено на цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Брук, Н. Дж., де в середу, 16-го березня, о год. 11-ій рано над могилою буде відслужений похоронний обряд.

Горем прибиті:

донька — ЛІДІЯ БАЗАРКО з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ і синами: АНДРІЄМ і ЮРІЄМ

брати:

ТУГАН з дружиною ЕЛЕЮ

АНАНІЙ з дружиною ТЕРЕСОЮ і донькою ІРЕНОЮ

сестра — ІРЕНА

В П'ЯТУ ВАЖКУ, НЕЗАБУТНЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ Дорогої ТЕТИ

бл. п.

Олени Голіцинської-Брилинської

артистки українських театрів

та

В ТРИДЦЯТЬ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ Дорогого ВУЙКА

бл. п. інж. Евгена Брилинського

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в церквах:

св. І. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., у неділю, дня 20 березня ц. р., о год. 12-ій дня;

св Духа в Істоні, Па., 26-го березня, о год. 8 рано;

та в Люрді, Франція.

Просимо ласкаво про молитви.

•

У світлу пам'ять Покійних жертвуємо $100.00 на церкву в Люрді.

Сестрінка — ВАЛЯ КАЛИН-МАГМЕТ з чоловіком СТЕПАНОМ

Ділимося з Українською Громадськістю болючою вісткою, що 27-го січня 1983 року помер у Парижі у Франції, на 84-му році життя

сл. п.

проф. ПАВЛО ШУМОВСЬКИЙ

член-засновник Української Головної Визвольної Ради і учасник її Першого Великого Збору на українських землях в 1944 році, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка та Української Вільної Академії Наук, довголітній голова Бібліотеки ім. Петлюри в Парижі, учений, автор багатьох десятків наукових праць, щирий український патріот та заслужений громадський і політичний діяч.

Покійний народився 16-го липня 1899 року в Мирогощі на Волині, а свою академічну освіту здобув на університетах в Києві (1918-1919), в Берліні та Варшаві. Після здобуття наукового ступня доктора сільсько-господарських наук, Павло Шумовський працював старшим асистентом, а згодом доцентом в Головній школі сільського господарства та на Ветеринарному факультеті Варшавського університету. В роках 1939-1942 він був професором сільсько-господарського факультету львівської політехніки, а від 1942 до 1944 року головою Хліборобської палати. Переїхавши до Франції, Покійний був в роках 1945-1965 старшим науковим робітником та директором лябораторії Вищої ветеринарної школи в Альфор-Париж, з якою співпрацював аж до останніх днів свого життя.

Проф. Шумовський був членом-засновником Французького зоотехнічного товариства, закордонним членом королівського гінекологічного товариства в Бельгії, кавалером ордену „Меріт", нагороджений золотою медалею Французької академії сільсько-господарських наук. В роках 1939-1968 Павло Шумовський був учасником міжнародних наукових конґресів у Франції, Швайцарії, Австрії, Англії, Голляндії, Данії, Німеччині, Італії та Ізраїлі.

Після похоронних відправ, що відбулися в Українській Православній Церкві в Парижі 31 січня 1983 року, і які відправили брат Покійного, митрофорний протоієрей о. д-р Юрій Шумовський та о. Михайло Башкатів, тіло Покійного спочило на цвинтарі Saint Ouen.

•

Рідних Покійного просимо прийняти вислови нашого найглибшого співчуття.

Закордонне Представництво УГВР

Організація Оборони Чотирьох Свобід України — ООЧСУ в Балтімор, Мд.

ділиться сумною вісткою зі своїм Членством й Українським Громадянством,

що у вівторок, 8-го березня 1983 року відійшов у Вічність, член ОУН, член ООЧСУ, дивізійник, відійшов з наших рядів на Вічну Варту

бл. п.

Омелян Монастирський

довголітній член ОУВФ і громадський діяч.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Горем опечаленій Родині Покійного складаємо наші глибокі вислови співчуття.

Управа ООЧСУ

Св.п. д-р Маркіян Міґоцький

Св.п. д-р М. Міґоцький

Удар серця, немов месник, ударяє несподівано і невблаганно. Ще трагічніше болючіше, коли цей удар приходить нагло, атакуючи людину в силі віку, здавалось би здорову, сильну. Д-р медицини Маркіян Міґоцький був такою людиною — активною, життєрадісною, занятою своєю професійною працею. Умер нагло від удару серця 26 грудня 1981 року.

Українська громада в Америці втратила довголітнього взірцевого члена-товариша, а наша американсько-українська спільнота Метрополії втратила визначного професіоналіста, громадянина, відомого лікаря і приятеля хворих. Не тільки родина Покійного, але всі, що його знали, були потрясені цією трагічною, несподіваною смертю. Уже рік минув з того часу, та його втрату всі відчувають болюче.

Д-р Маркіян Міґоцький належав до тієї ґенерації українських лікарів, що проходили свій вишкіл і професійний шлях у трьох займанщинах: польській (до Другої світової війни), совєтській (окупація 1939 - 41 рр.) та німецькій (до 1944 року). Після війни на скитальщині перейшли роки так званих Ді-Пі таборів, шукання нових країн поселення і, врешті, виїзд за океан.

Було важко в тих роках учитися, здобувати дипломи, будувати професійне та особисте життя. Більшість лікарів тієї ґенерації витримала цей іспит завзяття і посвяти не гірше інших верств нашого громадянства, що мусили покинути рідний край. Всі вони дали доказ твердости і живучости українського племени.

Маркіян Міґоцький народився 14-го січня 1916 року у Кальному, на Бережанщині, у священичій родині. Батько — о. Дмитро Міґоцький і мати Ольга з Прухницьких. З гарним містом Бережанами життя Маркіяна пов'язалося на багато років, коли його батько перейшов на парохію до села Шибалене, під Бережанами. Львівську академічну гімназію Маркіян закінчив з відзначенням і постановив присвятитися лікарській професії. У передвоєнній Польщі доступ на медичні студії для українців був дуже утруднений (так званий нумерус клявзус). Маркіян почав свої студії в Італії, в університеті міста Пізи, а в 1937 році був прийнятий на медичний факультет Познанського університету, бо до Львова поляки не допускали українців, хіба одиниці. У Познані св.п. Маркіян закінчив перші два роки навчання (перший риґороз) і восени 1939 року, після розпаду Польщі, повернувся до Львова. Разом з іншими українськими студентами з чужих університетів він вступив до Львівського Медичного Інституту. (Медичний факультет Львівського університету большевицька влада перетворила в окремий Медичний інститут). Цей Медичний інститутт зукраїнізувався під напливом наших студентів. Дарма, що це були воєнні роки, повні труднощів і небезпек, Маркіян Міґоцький був визначним студентом.

У серпні 1943 року він одержав лікарський диплом Львівського Медичного Інституту і того ж року виїхав до рідних Бережан на однорічну практику в окружній лікарні. Ще на останніх курсах Медінституту Маркіян зацікавився отолярингологією і практикував на клініці професора Залеського. Тому після виїзду на еміґрацію, коли опинився в таборі Ді-Пі у Баварії, він почав працю в амбуляторії хворіб уха, горла і носа (лярингології) в лікарні ІРО у Мюнхені. Рівночасно працював лікарем у таборі „Функказерне". Був завжди вирозумілим і прихильним до хворих таборян. У тому ж часі св.п. Маркіян осягнув великого успіху: здобув диплом доктора медицини у німецькому державному університеті Максиміліяна Людвика в Мюнхені, захистивши наукову дисертацію.

До ЗСА прибув молодий лікар в 1949 році і поселився в місті Ню Йорку. Знову прийшли важкі перші роки родинного влаштування та праці в лікарнях. Допомагала йому молода дружина Янка (з Моравських), уродженка Бережан.

Після відбуття приписаних двох років практики (т. зв. інтершипу) у лікарні Ст. Пітерс у Ню Бранзвіку та Брукліні д-р Міґоцький вернувся до обраної ним галузі медицини-хворіб уха і горла. Він відбув курс спеціялізації у Поліклінічній Медичній Школі в Ню Йорку і виїхав у 1953 році на практику в тій ділянці до міста Кембридж, Огайо. Після ще двох років спеціялізація у великій лікарні Кінґскавнті в Брукліні й одержання „лайсенсу" на практику у стейтах Ню Йорк і Ню Джерзі д-р Маркіян відкрив практику як спеціяліст-ляренголог в Ню Йорку (1959 рік), а в Кліфтоні, Н.Дж., — в 1960 році.

За двацять років практики як спеціяліст - ляринголог д-р Маркіян Міґоцький здобув своєю працею, відданістю професії і знанням признання і престиж. Його ім'я, як практика і хірурга у тій ділянці, стало добре відоме серед українців Ню Джерзі й Ню Йорку. Він здобув собі добре ім'я та популярність і серед американської публіки. Він став шефом Відділу ляренгології у великому шпиталі Сейнт Мері в Пассейку, Н. Дж.; місцеві американські лікарі рекомендували його своїм пацієнтам у містах Пассейк і Кліфтон.

Крім доброго професіоналіста, був св.п. д-р Міґоцький відповідальним громадянином. Був членом УН Союзу, Українського Інституту Америки, Українського Лікарського Товариства Північної Америки та членом американських професійних товариств. Був членом Управи Метрополітального Відділу УЛТПА; в 1971-73 роках був діяльним головою цього Відділу. Він виголосив теж реферати зі своєї ділянки на наукових з'їздах УЛТПА. В тих роках Метрополітальний Відділ перевів збірку на Патріярший фонд, яка принесла суму понад 12,000 долярів. Цією збіркою проводив д-р Міґоцький. Особисто він завжди жертвував щедро на національні цілі, на Український Гарвард та Патріярший фонд тощо. Любив книжки і залюбки купував їх до своєї бібліотеки. Приятелі знали Покійного як людину-друга, з товариською культурою і відчуттям гумору. Мав д-р Маркіян гарний голос, тенор, і був душею товариських зустрічів. І ще одна прикмета впадала в очі всім, що жили в близьких відношеннях із св.п. Міґоцьким. Д-р Маркіян був людиною родинною. Над усе любив свою родину — дружину Янку й дочки Таню і Ганусю. Родинне життя було його щастям.

Тому трагедія, передчасна смерть Маркіяна Міґоцького так потрясла всіми, прибила сумом та жалем. Відійшов батько, муж, приятель. Відійшов ще один лікар так званої середньої ґенерації спеціяліст солідної кляси. Відійшов заскоро — міг принести ще багато добра як лікар, а родині як батько і муж. Залишив у горю дружину, дочок і зятя. Залишив три сестри — Неонілю Тершаківцеву, Зеновію Баранову, Лідію Якимову та ближчу і дальшу рідню.

Рік минув з того часу, коли в морозний день виросла його могила на цвинтарі св. Андрія у Бавнд Бруку. Всі друзі й пацієнти, вся громада Метрополії Ню Йорку - Ню Джерзі будуть згадувати його добрим словом.

Пам'ять про нього буде тривати довго, бо заслужив собі на добру славу.

І. Чолган

Св. п. Михайло Захарків

У пятницю, 11-го лютого 1983 року, покинув нашу громаду, відійшовши у вічність, св.п. Михайло Захарків на 86-му році життя, після затяжної невилікувальної недуги. Панахиди за спокій його душі були відправлені в похоронному заведенні Ольги Слотюк 13-го і 14-го лютого ц.р. Відправив їх о. митрат д-р Павло Івахів. Наступного дня, у вівторок, 15-го лютого, відбувся чин похорону. Після Панахиди, що її відправив у похоронному заведенні о. Дмитро Лапута, тіло Покійного перевезено до церкви св. Миколая, де заупокійну Службу Божу відправили о. митрат д-р Павло Івахів і о. Іван Мак. Перед „послідним цілуванням" Покійного попрощав о. Павло Івахів, парох церкви св. Миколая. У прощальному слові підкреслено було шляхетні риси характеру Покійного, а саме: працьовитість, солідність у праці, скромність.

По відправах у церкві тлінні останки св.п. Михайла перевезено на цвинтар Калварія і похоронено їх поруч із могилою його дружини, яка померла в лютому 1955 року. На цвинтарі промовляв від громади д-р Михайло Лоза.

Після похорону відбулися поминки в залі церкви св. Миколая. На поминках промовляв земляк св.п. Михайла, Ярослав Пришляк. Всі прощальні промови (в церкві, на цвинтарі й на поминках) доповняли себе і разом створили досить докладний образ Покійного.

Слід підкреслити, що баффалівська українська громада гідно відпровадила на вічний спочинок св.п. М. Захаркова. Про це свідчить немала кількість співгромадян, які взяли участь і в Панахидах, і в самому похороні.

* * *

Кожний похорон закінчується піснею „Вічная пам'ять". Цією піснею закінчено і похорон св.п. Михайла Захаркова. Цим самим учасники похорону склали своєрідне приречення зберігати Покійного у своїй пам'яті. Але що ж, коли людська пам'ять не тривала! Вона потребує підмоги у формі запису. Маючи це на увазі, постараюся допомогти людській пам'яті своєю письмовою згадкою про св.п. М. Захаркова.

Життєвий шлях Михайла Захаркова почався при кінці попереднього сторіччя. (Людей такого віку стає щораз то менше поміж нами). Народився він 10-го жовтня 1897 року в с. Лісники Бережанського повіту. До речі, в наслідок розбудови Бережан, Лісники стали тепер передмістям цього міста.

Маючи ще не повних 17 років, Михайло Захарків вступив добровольцем у лави Українських Січових Стрільців, щоб „підняти червону калину", щоб „визволити братів українців з московських кайдан". В лавах Українського Січового Стрілецтва брав участь у боях, в тому і в кривавих боях на горі Лисоня в рідній Бережанщині, у вересні 1916 року. Було йому тоді заледве 19 років.

Після закінчення визвольних змагань Михайло Захарків повернувся до рідних Лісників і там, заклавши родину, проживав до часу великого „ісходу" в 1944 році. Залишивши батьківщину, Михайло Захарків з дружиною і з дочкою Галиною подався на Захід. Шлях скитання родини Захаркових подібний до такого ж шляху інших скитальців. В 1949 році М. Захарків прибув з родиною до ЗСА. Короткий час перебував у Баффало, а потім переїхав до Ню Йорку, але також не надовго, бо в 1950 році повернувся до Баффало, де вже проживав до кінця життя.

Св.п. Михайло Захарків залишив дочку Галину, зятя Онуфрія Білоголовського і двоє внуків — Ігоря і Ларису в Баффало, та сина, внуків і правнуків в Україні. Внук Ігор Білоголовський є цивільним летуном на високій позиції, а внучка Лариса Білоголовська — реєстрована медична сестра.

Михайло Лоза

Громада...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

річних ритуальних обходів. Було б корисно якщо б наші більші громади запрошували до себе мистців з програмами, які вже раніше були виконані в Ню Йорку.

Відносно ж фінансування більших музичних проєктів своє слово могли б сказати наші кредитівки, братські союзи як також такі фундації, як Товариство Свята Софія, Український Вільний Університет та інші. Встановлення щорічної нагороди і відзначення „українського музики року" за особливо дбайливе плекання української музики могло б бути одним з проєктів.

В заміну за своє піклування і за свій вклад широкі кола нашої громади отримали б ще одне джерело і ще одну підставу для свого власного самоствердження. Після останнього симфонічного концерту в Торонто люди розходилися, — як писала одна учасниця, — з почуттям „радости, гордости, повновартости". Знову ж наша музична активність поставлена на вищий і ширший рівень могла б мати корисний вплив на довколишній світ, той, в якому живемо, але який нас часто не добачає. За французьким мислителем ми могли б сказати: „співаємо, граємо — отже існуємо".

Проте, чи не найбільше значення має згадана діяльність для наших молодших поколінь. Пригадується один цікавий образ. Було то під час, точніше, після концерту-доповіді проф. Вірка Балея на тему української сьогочасної музики. Після концерту молоді слухачі тісним гуртом обступили В. Балея, засипаючи його своїми питаннями і враженнями. Безпосередня зустріч з кращими проявами української музичної культури може мати благородний вплив на самопочуття нашої молоді. Тому й плянова участь цієї молоді в музичних імпрезах вищого рівня справа варта нашої пильної уваги.

Чи знаєте ви?

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Діброви в однойменній виставі „Макар Діброва" — вершина театрального драматичного мистецтва.

У фільмі „Нічний візник" Амвросій Бучма чудово грав ролю старого візника. Поміж найпалкіших прихильників цього фільму і таланту Амвросія Бучми були одеські візники.

Прибувши до Одеси, щоб знімати новий фільм, він якось вранці вийшов із готелю, в якому спинився, і побачив, що з кінця в кінець бульвару вишикувалися візники. Всі вони були одягнені по-святковому, а їхні коні були прикрашені квітами і стрічками. Не здогадуючись, чим викликане таке скупчення візників на Приморському бульварі перед готелем, А. Бучма звернув на Пушкінську вулицю. І тут уся процесія рушила з місця. Він йшов, а візники повільно і урочисто, мов на параді, їхали за ним.

У повсякденному житті Бучма був дуже доброю, скромною, чутливою, компанійською людиною і супровід візників його зворушив і схвилював.

— Поясни мені, друже, — звернувся А. Бучма до одного з візників, — що сталося і чи довго це триватиме? Замість відповіді візник широким жестом запросив артиста сідати.

Копіювання сценічної майстерности

Якось на одному зі засідань катедри майстерности актора в Київському театральному інституті ім. Карпенка-Карого (Івана Тобілевича) при обговоренні курсових робіт студентів, художнім керівником яких був професор майстерности Амвросій Бучма, педагог інституту, головний режисер Київського російського драматичного театру ім. Лесі Українки народний артист СССР Константин Павлович Хохлов зауважив, що учні А. Бучми з усіх сил намагаються бути схожими на свого вчителя, копіюють його сценічну майстерність. Бучма, посміхаючись і хитро прижмурюючи очі, лагідно спитав.

— А хіба я такий поганий актор, що наслідування мене може зіпсувати студентів?

Знахідливість

Під час гастролей театру ім. Івана Франка в Польщі в 1951 році в Краківському клюбі письменників відбулась зустріч колективу театру з польськими артистами й письменниками. На зустрічі був присутній 96-річний відомий польський артист і театральний діяч Людвік Сольський.

І от під час дружньої вечері Амвросій Бучма виголосив привітання на честь ветерана польського театру Людвіка Сольського і, як це заведено в поляків, проспівав йому разом з іншими артистами тостову пісню: „Сто лят! Сто лят! Нех жиє, жиє нам!"

Людвік Сольський жартома обурився:

— Невже шановне товариство бажає мені так мало тільки чотири роки? Я не згодний!

Амвросій Бучма не розгубився і заспівав замість „сто лят" — „двісті лят"

Людвік Сольський був задоволений і розцілувався з Амвросієм Бучмою.

Не розстроюйте мене

Актор театру ім. Івана Франка, народний артист СССР Юрій Шумський (1887-1954) належав до числа митців, які зіграли велику ролю в розвитку театрального реалістичного мистецтва, хто множив славу українського театру.

Артист великого таланту й широкого сценічного діяпазону від трагіка до коміка Ю Шумський займав серед акторів театру одно з провідних місць. Він блискучо зіграв багато ролей. Майстерність і виконавча техніка артиста не мали меж. У кожну ролю він вносив щось своє, Шумське, і це було надзвичайно здорово, цікаво.

Досить згадати його Галушку у виставі „В степах України" — і як завжди, вдало ним добавлені й розсипані по тексті слова „Не розстроюйте мене", щоб зрозуміти велич і міць артиста. Таких лаконічних виразів, як „Не розстроюйте мене, де словам було тісно, а думкам просторно" Шумському належало дуже багато і всі вони широко ужилися в народі, стали висловами, афоризмами.

Бика за роги

У роки Другої світової війни Юрій Шумський працював художнім керівником Українського радіокомітету і здійснив ряд цікавих постановок. Після опублікування п'си „Фронт" А. Корнійчука в 1942 році Ю. Шумський негайно береться за її постановку. Авторів радіо в той час було обмаль, а в п'єсі багато дійових осіб. Що робити? І Шумський призначає на ряд ролей письменників, журналістів, редакторів. Більшість із них ніколи не бачила не тільки професіональної, а навіть аматорської сцени. Вони сумніваються у своїх „сценічних" здібностях, прохають, вмовляють не займати їх у виставі, бо відповідальність дуже велика. Проте Шумський невблаганий.

Вистава повинна вийти в етер. Обов'язково. Без затримки. Він зібрав учасників майбутньої постанови і коротко сказав: — Ану, швидше бика за роги! — і почав першу репетицію. В основному репетиції проходили вранці, до початку роботи, або пізно ввечері. „Мобілізовані" аматори після кожної репетиції виходили з мокрими чубами. Енерґія Шумського захопила всіх учасників і дала блискучі наслідки. Постановка була закінчена і вийшла в етер у точно намічений час. Щасливі й стомлені учасники спектаклю дістали насолоду від почуття виконаного завдання. Щасливий Юрій Шумський міцно цілував кожного учасника, додаючи: — Спасибі, хлопці, не підкачали! Взяли бика за роги!

Увімкніть світло

Юрій Шумський дуже добре, майстерно читав вірші, байки й гумористичні оповідання. Його часто запрошували виступати в концертах. На час одного виступу Юрій Шумський попросив: — Увімкніть світло! Я хочу бачити очі, обличчя людей, яким читаю.

Ірина Гриценко